

26 november 2015

Kennis in Bedrijf

Donderdag 26 november 2015

**SYMPOSIUM LEREN EN INNOVEREN IN COMMUNITIES
EN 21e-eeuwse VAARDIGHEDEN**

Heerlen

Zuyd Hogeschool

Lectoraat Opleiden in de School, de Nieuwste Pabo
Faculteit Gezondheidszorg
Faculteit Bèta Sciences and Technology
Chemelot Innovation and Learning Labs (CHILL)

Inleiding

‘Leren en innoveren in Communities en 21e-eeuwse vaardigheden.’

Op welke manier kun je als bedrijf, school, instelling ontwikkeling stimuleren?

Eén van de speerpunten van Zuyd Hogeschool is het versterken van het leren in Communities: het samen leren en innoveren en gebruik maken van 21e-eeuwse vaardigheden.

In dit symposium gaan betrokkenen uit het werkveld, studenten en opleiders op het gebied van techniek, zorg en onderwijs samen op zoek naar de beste manier om met en van elkaar te leren en te innoveren. Bij het leren in communities komen (bijna) alle 21e-eeuwse vaardigheden aan de orde. Dat biedt mogelijkheden!!!

Naast uitwisseling van concrete projecten binnen verschillende faculteiten, vindt tijdens het symposium de start plaats van het Zuyd-project Community van Communities. In dit project worden theorie en praktijk van het leren in communities van de verschillende faculteiten van Zuyd met elkaar verbonden.

Bent u geïnteresseerd in het leren en innoveren in communities en welke 21e-eeuwse vaardigheden daarbij geleerd worden, laat u dan inspireren en informeren over de meerwaarde daarvan tijdens ons symposium ‘Leren en Innoveren in Communities en 21e-eeuwse vaardigheden’.

Om 9.00 uur is de plenaire start van het symposium. Aansluitend kunt u om 10.00 uur genieten van **een keynote van Daan Quakernaat met als titel “Ga kathedralen bouwen”**.

In drie rondes van elk een uur (11.00, 13.00 en 14.00), kunt u kiezen uit telkens vier parallelpresentaties die inzicht geven in het leren in communities en 21e-eeuwse vaardigheden bij de faculteiten techniek, zorg en onderwijs.

Tussendoor is er om 12.00 uur een heerlijke lunch en kunt u kennismaken met posters en pitches van studenten die in Communities onderzoek hebben verricht.

Het symposium wordt om 15.00 uur afgerond met een plenaire bijeenkomst. Hierin kijken we niet enkel terug op de opbrengsten van het symposium, maar willen we samen met u

in de vorm van een World Café van gedachten wisselen over de bijdrage die wij samen kunnen leveren om communities de toekomst te geven die ze verdienen.

In het vervolg van deze brochure is de inhoud van elke symposium-presentatie kort beschreven. In de planning van het symposium is er voldoende tijd ingeruimd om informeel met elkaar van gedachten te wisselen of om die middag andere presentaties op de Kennis-in-Bedrijf-dag te bezoeken.

Voor het hele programma én de aanmelding voor de KiB-dag 2015 verwijs ik u naar de volgende website: <http://www.kennisinbedrijf.nl/leren-en-innoveren>. De KiB-dag in Heerlen vindt plaats op de locatie van Zuyd Hogeschool: Nieuw Eyckholt 300, 6419 DJ Heerlen.

Paul Hennissen,
Lector Opleiden in de School
Paul.hennissen@zuyd.nl

Programma

	Techniek	Zorg	Onderwijs	Mix
09.00	Start Symposium: Leren en innoveren in Communities en 21e-eeuwse vaardigheden Paul Hennissen, Wilmie Jenniskens, Joost Ruland, Miriam Goes Lokaal: A0.100			
10.00	Keynote Daan Quakernaat 'Ga kathedralen bouwen' Lokaal: Atrium			
11.00	'21st century skills: van concept naar praktijk' Jeroen Veen Inge van Putten Johan Molling Lokaal: B0.201	'Interfacultaire Community of Practice rondom ouderenzorg' Erik van Rossum i.s.m. werkgroep ICOP Lokaal: B0.209	'Versterken van samenwerken' Ine Simons Emy Houben Lokaal: B0.205	'Community van Communities' Wilmie Jenniskens Paul Hennissen Sylvia Schoenmakers Lokaal: B0.215
12.00 Lunch	Posterpresentaties Beginnende professionals Applied Science (4e jaars studenten): posterpresentaties en pitches. Lokaal: A0.100			
13.00	'De ondernemende Bèta: vakkennis is niet genoeg!' Guido Lensen, Jasper Paulussen Lokaal: B0.201	'WerkLeerplaats Heerlen Noord' Henk van den Biggelaar Bert Kusters Kleis Adema Senior Lokaal: B0.209	'Wat en hoe leren studenten in communities?' Henk Acampo Lokaal: B0.205	'Leren met 21st century skills ... in de CoL 21st century skills' Ankie van de Broek Jack Meis Marcel Graus Lokaal: B0.215
14.00		'Leren in dialoog: naar duurzame leernetwerken in de wijk' Anne van Pol Simone Arkesteyn Lokaal: B0.209	'Is de CoP meer dan een werkgroep?' Esther van Havere Marcel Gijsen Lokaal: B0.205	
15.00	Afsluiting Symposium: World Café Miriam Goes, Paul Hennissen			

Beschrijving van de presentaties

9.00

9.00-9.45 **Start symposium**
Leren en innoveren in Communities en 21e-eeuwse vaardigheden
- **Paul Hennissen** **Lectoraat Opleiden in de School**
- **Joost Ruland** **Fac. Bèta Sciences and Technology**
- **Wilmie Jenniskens** **De Nieuwste Pabo**
- **Miriam Goes,** **Fac. Gezondheidszorg, Advanced Nursing Practice**

Ruimte: **A0.100**

Profit- en non-profitinstellingen ontdekken de mogelijkheden, de kansen en de schwing die het leren in communities met zich mee brengt. Op welke manier kun je als bedrijf, school, instelling daadwerkelijk innoveren en ontwikkelen? Eén van de mogelijkheden is het versterken van het leren in communities. Juist communities bieden mogelijkheden om die vaardigheden te leren die in een moderne maatschappij voortdurend gevraagd worden, de zogenaamde 21e-eeuwse vaardigheden.

Dit symposium speelt met de gedachte dat het leren in communities de motor is van innovatie en ontwikkeling, zowel voor opleiding als beroepspraktijk, daarbij gebruik maakt van de 21e-eeuwse vaardigheden, en gaat in op de volgende kernvragen:

- Waarom wordt er gewerkt in communities: wat denkt men te leren of ontwikkelen?
- Hoe richt je een krachtige community in: welke condities?
- Welk gedrag van mensen kan verwacht worden in communities: met welke verwachtingen, verantwoordelijkheden en rollen moet rekening gehouden worden?

Op een interactieve manier via speed-daten wordt met elkaar het leren in communities en 21e-eeuwse vaardigheden ervaren, uitgediept en gekoppeld aan datgene wat op de KIB-dag en erna staat te gebeuren vanuit dit symposium.

10.00

10:00 - 10:45 **Keynote Daan Quakernaat**
'Ga kathedralen bouwen'

Ruimte: **Atrium**

Daan Quakernaat is een nationaal bekend spreker, die tijdens de KIB-dag het Leren in Communities en 21e-eeuwse vaardigheden kritisch vanuit een ander perspectief bekijkt. Hij is onder meer bekend van zijn boek 'Ga kathedralen bouwen!', waarin hij de angst om kathedralen bouwen bespreekt. Controle leidt tot angst voor risico en gebrek aan passie die nodig is voor innovatie en groei. We moeten elkaar leren aanspreken en vertrouwen, zodat er ruimte vrijkomt om mooie dingen te maken. Het zijn woorden die direct aansluiten bij de gedachte van het Leren in Communities en bij de start van het Zuyd-brede project Community van Communities. Kom naar de keynote van Daan Quakernaat en laat u inspireren.

11.00-11.45	21st century skills: van concept naar praktijk
	- Jeroen Veen CHILL
	- Inge van Putten Applied Science-CHILL
	- Johan Molling Applied Science-CHILL
Ruimte:	B0.201

De Nieuwe Ingenieur, 21st century skills, T-profiel; al deze begrippen hebben betrekking op de skills en vaardigheden die studenten tijdens hun carrière zouden moeten verwerven, naast de vakinhoud.

Hoe waardevol ook, het blijven lege begrippen als er niet daadwerkelijk wat mee wordt gedaan. CHILL verzorgt deze KIB-dag een presentatie die precies daarover gaat. Hoe ontwikkel je een programma waarin deze vaardigheden een plek krijgen? Welke betekenis hebben deze vaardigheden en hoe koppel je ze aan vakinhoud? Welke ervaringen hebben studenten, docenten en coaches met competentiegerichte activiteiten?

Tijdens deze bijeenkomst proberen mensen van CHILL een antwoord te geven op deze en andere vragen.

11.00-11.45	Interfacultaire community of practice rondom ouderenzorg
	- Erik van Rossum Lectoraat Zorginnovatie voor Kwetsbare Ouderen
	- Werkgroep ICOP Jose van Oppen, Albine Moser, Diana Moolevliet (Gezondheidszorg); Eric Hamers (Bèta Sciences and Technology), Petra Driessen (Commercieel en Financieel Management) Emily Teunissen (Hotel en Facility Management) Marije Duijsens (Management en Recht) Ella Lemmens (Sociale Studies en Educatie)
Ruimte:	B0.209

ICoP staat voor Interfacultaire Community of Practice en benadrukt de intensieve samenwerking van faculteiten en de duurzame relatie met partners uit het veld op het gebied van ouderenzorg. ICoP bestaat uit docenten en studenten uit vrijwel alle faculteiten en belanghebbenden o.a. Zuyderland, Mondriaan, Sevagram en omliggende wijken. ICoP rondom ouderenzorg is een project gericht op de Zuyd-ambitie om het onderwijs meer in en vanuit de beroepspraktijk in te richten. De praktijk roept om hoogwaardige professionals die beschikken over nieuwste kennis, onderzoekend vermogen en interprofessionele competenties. Complexe vraagstukken die op het snijvlak van disciplines liggen worden aangepakt.

11.00-11.45	Versterken van samenwerken
	- Ine Simons Basisschool de Hovenier, Montfort
	- Emy Houben Basisschool de Hovenier, Montfort
Ruimte:	B0.205

Versterken van samenwerken binnen ons team is het versterken van de gezamenlijke leerprocessen. Dit is volgens ons de kern van onderwijsinnovatie. Samen overleggen, onderzoeken en verbeteren van de praktijk van onze leerkrachten en schoolleiding om van daaruit het onderwijs aan de leerlingen te versterken. Alles is erop gericht om ieder in zijn KRACHT te zetten.

We willen jullie graag meenemen in onze ontwikkeling van de start tot nu toe. We zullen toelichten hoe wij gekomen zijn tot een succesvolle onderzoekende organisatie. Hierbij komen de volgende vragen aan de orde:

- Hoe start je een leergemeenschap op? Met welke verwachtingen en overtuigingen? Wát wilden we en wíe wilde er leergemeenschappen?
- Hoe zijn we aan de slag gegaan? Wat waren bij ons de succesfactoren om de CoP te laten slagen? Hoe zijn we omgegaan met problemen die we tegen kwamen?
- Wat ervaren we als aandachtspunten/knelpunten en wat doen we hiermee?
- Hoe houden we deze werkwijze in stand?

11.00 – 11.45

Start Zuyd-project Community van Communities

- **Wilmie Jenniskens** **Lectoraat Opleiden in de School**
- **Paul Hennissen** **Lectoraat Opleiden in de School**
- **Sylvia Schoenmakers** **Lectoraat Professionalisering van het Onderwijs**
- **Marcel v.d. Klink** **Lectoraat Professionalisering van het Onderwijs**

Ruimte:

B0.215

Eén van de vijf Beloften van Zuyd in de Strategie Zuyd 2014-2018 is 'Met bedrijven, organisaties en de beroepspraktijk samenwerken aan de invulling van hun kennisbehoefte'. Het gaat erom dat we de professies versterken waar we voor opleiden door samen te werken op de werkplek met professionals, studenten en Zuyd-medewerkers.

Dat komt ook nadrukkelijk aan de orde in de onderwijsvisie waarin Communities als één van de drie pijlers voor de inrichting van ons onderwijs wordt beschouwd. Binnen Zuyd ontstaan er meer en meer communities. Er begint draagvlak te ontstaan voor het concept en dat willen we graag ondersteunen en verder uitbouwen. We stellen voor om een Community te starten over het thema '*Hoe maken we van Communities binnen Zuyd een succes?*' Het is dus in feite een Community van Communities (afgekort CvC).

De CvC brengt informatie over de Communities bij elkaar en zorgt dat een ieder die dat wil daar toegang tot heeft en daar zelf ook aan kan bijdragen. Het gaat zowel om kennis over het wat (wat is een Community), als het waarom (bijdrage van Communities aan onderwijsdoelen) als over het hoe (ontwikkelstrategieën) en dat op een Zuyd-brede schaal, waarbij eventueel ook experts van buiten onze instelling worden gevraagd hierin te participeren.

Iedereen die met ons mee wil participeren bij het vormgeven van dit nieuwe project is welkom bij deze workshop waarin op interactieve wijze het project wordt gestart.

12.00 Lunch

12.00-13.00

**Leren en innoveren in Communities for Development bij CHILL,
posters en pitches
Beginnende professionals Applied Science (4^e jaars studenten)**

Ruimte:

A0.100

Studenten werken op CHILL (Chemelot Innovation and Learning Labs, onderdeel van grootste chemiebedrijf van Nederland te Sittard-Geleen) samen met hun docenten in Communities for Development. Een community werkt aan real-life opdrachten. Tijdens de posterpresentatie en de pitches vertellen studenten over hun ervaringen met het werken in communities en presenteren zij hun onderzoeksresultaten. Er is een prijs voor de beste pitch.

13.00

13.00 – 13.45 **De ondernemende Béta: vakkennis is niet genoeg!**
- **Jasper Paulussen & Guido Lensen**
Studenten ‘Applied Science uitstroomprofiel Chemical Engineering’
Ruimte: **B0.201**

De ondernemende Béta: vakkennis is niet genoeg! Twee ondernemende studenten Jasper Paulussen en Guido Lensen van de opleiding Applied Science uitstroomprofiel Chemical Engineering zullen het hebben over alle ins and outs bij het ontwikkelen van een eigen product. Ze vertellen over hun ervaringen bij het runnen van een eigen (technische) onderneming in combinatie met studeren en welke skills hierbij komen kijken naast de nodige vakkennis. Tijdens deze interactieve bijeenkomst zal er voldoende ruimte zijn voor vragen en discussie. Jasper en Guido zijn de winnaars van de Young Entrepreneurs (YEZ-award) Zuyd 2015.

13.00 – 13.45 **WerkLeerplaats Heerlen Noord**
- **Henk van den Biggelaar** **Opleiding Verpleegkunde**
- **Bert Kusters** **Gastspreker**
- **Kleis Adema Senior** **Gastspreker**
Ruimte: **B0.209**

De langdurende ouderenzorg staat voor een ingrijpende transitie richting zorg en ondersteuning in de eigen leefomgeving van ouderen. Opgedane inzichten uit onderzoek moeten nu snel hun weg vinden naar toekomstige zorg- en welzijnsprofessionals. Dit project is gericht op de professionals op mbo-niveau 3 en 4, aan wie belangrijke taken in de toekomstige zorg worden toebedacht. De wijklerplaats (WLP) willen we met een aantal partners verder vormgeven naar een 'broedplaats' van innovaties, een leeromgeving voor mbo-studenten, waar zij kennismaken met nieuwe manieren van zorg voor ouderen die wonen in hun eigen wijk.

13.00 – 13.45 **Samen onderzoeken in een community: wat leert de student?**
Henk Acampo **De Nieuwste Pabo Sittard**
Ruimte: **B0.205**

In ‘Communities of Practice’ (CoPs) op basisscholen doen aanstaande en zittende leerkrachten en lerarenopleiders onderzoek. Het doel is om de (eigen) onderwijspraktijk te verbeteren. Als opleidingsinstituut is het belangrijk om zicht te krijgen op **wat** (de leeropbrengsten) en **hoe** (leeractiviteiten) studenten die binnen een CoP onderzoek uitvoeren, leren.

In een vergelijkend onderzoek werd de leeropbrengst van studenten die onderzoek doen in een CoP vergeleken met studenten die alleen onderzoek doen, niet binnen

een Cop. Respondenten (186 derde- en vierdejaars studenten) zijn in maart 2015 in een enquête gevraagd naar wat zij leren van onderzoek. Studenten die onderzoek doen in CoPs (N=57) laten een significant hogere leeropbrengst zien bij de categorie 'teamwork'. Studenten die alleen onderzoek doen (N=55) laten een significant hogere leeropbrengst zien bij de categorieën 'academische vaardigheden' en 'persoonlijke ontwikkeling'. Tijdens deze workshop wordt het onderzoek verder toegelicht.

13.00-13.45 **Leren met 21st century skills... in de CoL '21st century skills'**
- Marcel Graus **De Nieuwste Pabo Sittard**
- Ankie van de Broek **De Nieuwste Pabo Sittard**
- Jack Meis **Basisschool Het Avontuur Buchten**
Ruimte: **B0.215**

Globalisering van de maatschappij, universele toegankelijkheid van informatie en economische belangen vragen van mensen een fundamenteel ander soort kennis- en vaardigheidsniveau dan in de vorige eeuw (Platform 2020). De vraag is nu wat de betekenis van de 21e-eeuwse vaardigheden is voor het werken in de basisschool: welke kansen bieden de 21e-eeuwse vaardigheden? Wat gaan we anders doen?

Sinds begin schooljaar 2015-2016 is op de Nieuwste Pabo i.s.m. de scholen een zogenaamde CoL '21st century skills' actief. In deze Community of Learning stellen leerkrachten en lerarenopleiders zich de vraag: wat betekenen de 21e-eeuwse vaardigheden voor leerlingen, leerkrachten, scholen, besturen. De CoL bestaat uit docenten van de Nieuwste Pabo alsmede leerkrachten, directeuren en beleidsmakers van diverse PO-besturen in Limburg. De CoL beoogt startende en zittende beroepsbeoefenaren bewust te maken van de noodzaak en mogelijkheden van de inzet van 21st century skills in het onderwijsproces en de mogelijke verandering die dit voor de huidige curricula met zich meebrengt. Tijdens deze interactieve workshop maakt u kennis met de manier waarop binnen deze CoL gewerkt wordt op basis van de 21e-eeuwse vaardigheden.

14.00

14.00-14.45 **Leren in dialoog: Naar duurzame leernetwerken in de wijk**
- Simone Arkesteyn **Project leider Zuyd Hogeschool**
- Anne van Pol **Project leider Zuyd Hogeschool**

Ruimte: **B0.209**

Zuyd Hogeschool heeft samen met thuiszorgorganisaties uit de regio subsidie toegekend gekregen van ZonMw (Nederlandse organisatie voor gezondheidsonderzoek en zorginnovatie) om het komende jaar duurzame leernetwerken te ontwikkelen. Het uiteindelijke doel is deskundigheidsbevordering van de wijkverpleegkundige. Wijkverpleegkundigen gaan samen met docenten, studenten, cliënten/ mantelzorgers leren rondom de thema's zelfmanagement en coachen van collega's. De leernetwerken zijn begin november 2015 voor de eerste keer bij elkaar geweest en willen tijdens deze bijeenkomst hun achterban raadplegen en inspiratie opdoen over de thema's zelfmanagement en coachen van collega's. Na een korte inleiding over het project gaan we middels een interactieve werkvorm met elkaar hierover in gesprek.

14.00 – 14.45 **Is de CoP meer dan een werkgroep?**
- Esther van Havere **Basisschool de Regenboog Maastricht**
- Marcel Gijsen **De Nieuwste Pabo Sittard**
Ruimte: **B0.205**

Wat kenmerkt een CoP en in welke mate verschilt dit met de kenmerken van een werkgroep?

Wat zegt het Co-Creatie-Wiel van Corry Ehlen (2014) hierover?

Er zijn vele werkgroepen op scholen, instellingen en bedrijven. Waarom nog een ander woord, 'CoP', toevoegen? Wat is zo bijzonder aan het werken in een CoP, waardoor het meer is dan een werkgroep en ook meer oplevert.

De workshop geeft zicht op het proces in de CoP. Tevens ervaart u door interactief deel te nemen aan de hand van stellingen wat het verschil is.

15.00

15.00-15.45 **Afsluiting symposium / World Café**
- Miriam Goes **Fac. Gezondheidszorg, Advanced Nursing Practice**
- Paul Hennissen **Lectoraat Opleiden in de School**
Ruimte: **B0.205**

Op een interactieve wijze worden in de vorm van een 'World Café' de leerervaringen en eventuele leervragen van deze dag gebruikt om de kernpunten voor het vervolg eruit te halen. Daarbij wordt helder wat deze dag een ieder heeft opgeleverd.

Deze opbrengsten zijn weer input voor een zogenaamde KiB-next bijeenkomst om doorontwikkeling van de ingezette ideeën en plannen samen te delen. Deze zal plaatsvinden op donderdag 3 maart te Sittard, tijdens de Kennis-in-Bedrijf-dag rondom Ondernemerschap.